

การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนา ท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ

Public Participation and Transformative Leadership Affecting the Local Development in Chaiyaphum Province

ธนาวุฒิ บุญญานุสนธิ¹ ภมร ชันธะหัตถ์² ธนิศร ยืนยง³

Thanawut Panyanuson¹ Phamorn Khanthahat² Tanisorn Yeunyong³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ (2) เพื่อวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ และ (3) เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ เป็นวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 20 คน เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย การส่งเสริมการสร้างความผูกพันกับคนสู่การพัฒนาจังหวัดที่ยั่งยืน การส่งเสริมการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจฐานรากตามหลักศาสตร์พระราชาสู่การแข่งขันท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และ การส่งเสริมการพัฒนาสังคมสู่การเป็นเมืองที่น่าอยู่อาศัยและเมืองแห่งการพักผ่อน ตามลำดับ

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น และการเป็นต้นแบบนำทาง ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Email: Thanawut.P1234@gmail.com

Student of Doctor of Public Administration, Faculty of Political Science Pathum Thani University

² รองศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Assoc.Prof. Dr, Faculty of Political Science Pathum Thani University

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Assistant Professor Dr. , Faculty of Political Science Pathum Thani University

3. แนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อกำหนดความต้องการเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อประชาชน ทั้งส่งเสริมภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง พัฒนาศักยภาพผู้นำที่เป็นผู้นำทางที่ดี เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิต่อไป

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาท้องถิ่น

Abstract

The research purposes were (1) to study the levels of local development in Chaiyaphum Province; (2) to analyze the public participation and transformative leadership affecting the local development in Chaiyaphum Province; and (3) to propose the guidelines for the local development in Chaiyaphum Province. This was the mixed research method. The quantitative sample group was the 400 people aged 18 years and over, named in the household registration in Chaiyaphum Province, the research instrument was the questionnaire; the qualitative sample group was the 20 people, the research instrument was the in-depth interview form. The data analysis statistics were the frequency, percentage, mean, standard deviation, multiple regression analysis, and correlation analysis.

The research findings were:

1. The local development in Chaiyaphum Province found the overall was at high level consisted of the aspect of promote human capacity building for sustainable provincial development; the aspect of promote the creation of foundational economic strength according to the King's philosophy for sustainable competition; and the aspect of promote social development to become the livable city and the city of relaxation, respectively.

2. The public participation and transformational leadership in the aspects of decision-making participation, evaluation participation, increasing performance potential for others, and leadership role models affected the local development in Chaiyaphum Province at the statistical significance level .05.

3. The guidelines for local development in Chaiyaphum Province include promoting public participation in determining needs as a guideline in formulating policies for the people, and promoting transformational leadership to develop the potential of leaders who are good leaders for the benefit of further local development in Chaiyaphum Province

Keywords: Public Participation, Transformational Leadership, Local Development

บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเปิดโอกาสให้กับประชาชนได้แสดงออกทางศักยภาพของตนเองในกระบวนการดำเนินงานทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต การส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของประชาชนและชุมชน ตั้งแต่กระบวนการแรกเริ่ม การคิด การแสดงออกทางความคิด การลงมือปฏิบัติ การตัดสินใจ การวางแผน การรับผลประโยชน์จากกิจกรรม การประเมินผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาาร่วมกันแบบกลุ่ม (ณรงค์ ปิติบุญญพัฒน์, 2553) การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง ระบบที่เปิดโอกาสให้กับประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการตัดสินใจของหน่วยงานราชการ เป็นการดำเนินนโยบายที่มีประชาชนเป็นจุดประสงค์หลักในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของประชาชนในการดำเนินกิจกรรม (Im, Sangham, 2001)

ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาในรูปของกระบวนการต่าง ๆ อย่างมีอิทธิพลต่อผู้อื่น ทำให้ผู้ยอมรับวิธีคิดของบุคคลและปฏิบัติตาม ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจ การสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ตามไปสู่การบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ฯลฯ การเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพนั้นบุคคลต้องมีทักษะสำคัญที่สามารถนำองค์การไปสู่การประสบความสำเร็จ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างสร้างสรรค์ และปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ ความสามารถในการพัฒนาความรู้ ทั้งตนเองและผู้ตาม และประเด็นสำคัญของการมีภาวะผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ความสามารถในการกระตุ้นให้ผู้ตามนำเอาความสามารถภายในตัวของผู้ตามมาปรับใช้ หรือทุ่มเทให้การดำเนินงานเพื่อเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธงชัย สันติวงษ์, 2550) อีกนัยหนึ่งผู้นำ คือ บุคคลผู้ที่อยู่ในอำนาจหรือตำแหน่งที่ถูกกำหนดให้เป็นผู้นำ มีอิทธิพลในการจัดการและจัดสรรต่อสิ่งต่าง ๆ มากกว่าคนอื่น เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมายและมวลสมาชิกในชุมชน (Roderick Bell, David V. Edwards, and R. Harrison Wagner, 1969)

การพัฒนาท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการร่วมกำลังกันระหว่างประชาชนในท้องถิ่น/ชุมชนกับเจ้าหน้าที่ของภาครัฐในการปรับปรุงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนให้มีความเจริญขึ้นอย่างสอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตของชาติ ตลอดจนส่งผลให้ประชาชนสามารถอุทิศตนเพื่อความก้าวหน้าของประเทศได้อย่างเต็มที่ (Heim.C.Z. ,1968) ทำให้ชีวิตการเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข สะดวกสบาย อยู่ดีกินดี มีความเจริญทางศิลปวัฒนธรรมและจิตใจ และความสันติ โดยการพัฒนา นอกจากจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการได้รับปัจจัยทางวัตถุ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของร่างกายแล้วควรได้รับการพัฒนาทางด้านอื่นๆ เช่น การศึกษา สภาพแวดล้อมที่ดี การพักผ่อน เป็นต้น โดยองค์ประกอบเหล่านี้สามารถเรียกรวมได้ว่าเป็นการพัฒนา “คุณภาพ” ซึ่งไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนหรือการเพิ่มปริมาณสิ่งที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นรายได้ สินค้า ฯลฯ หากแต่สอดคล้อง เชื่อมโยงกับการเพิ่มความรู้สึกพึงพอใจของความสุขของประชาชน (สุธี ศรสวรรค์, 2558)

จังหวัดชัยภูมิ เป็นจังหวัดที่ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร จึงมีความต้องการแหล่งน้ำ ปัญหาความต้องการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น ซึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ ทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชน และต้องอาศัยผู้นำที่ดี เพื่อนำพาและขับเคลื่อนให้ประสบผลสำเร็จ ก็ต้องอาศัยความร่วมมือกันของทุกภาคส่วน ทั้งภาคราชการ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การพัฒนาร่วมกันมิใช่แยกส่วนกันทำ จึงจะบรรลุเป้าหมายตามแผนที่วางไว้ เพื่อให้การพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ ประสบความสำเร็จต่อไป

จากเหตุผลความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ ให้ประสบผลสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ

สมมติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ
2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ

ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ มีเนื้อหาดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชน (Cohen and Uphoff,1980) ประกอบด้วย 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Kouzes and Posner,1995) ไว้ดังนี้ 1) กล้าท้าทายต่อกระบวนการ 2) การสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อื่น 3) เพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น 4) เป็นต้นแบบนำทาง 5) การสร้างขวัญกำลังใจ

การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ (สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ,ออนไลน์) ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งทาง เศรษฐกิจฐานรากตามหลักศาสตร์ พระราชาสู่การแข่งขันอย่าง

ยั่งยืน 2) ส่งเสริมการพัฒนาสังคมสู่การเป็นเมืองที่น่าอยู่อาศัยและเมืองแห่ง การพักผ่อน 3) ส่งเสริม การสร้างศักยภาพคน สู่การพัฒนาจังหวัดที่ยั่งยืน

2. ด้านประชากร

ประชากร คือ ประชากรที่อายุ 18 ปีขึ้นไป มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน จังหวัดชัยภูมิ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566) แบ่งเป็นชาย จำนวน 562,780 คน หญิง จำนวน 574,552 คน รวม ทั้งหมด 1,137,332 คน

การทบทวนวรรณกรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชน (public participation) เป็นการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของประชาชนที่องค์กรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม สามารถร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน และการประเมินผลงานต่าง ๆ ได้ เพื่อให้การดำเนินงานเหล่านั้นตอบสนองต่อความต้องการอย่างแท้จริง การมีส่วนร่วมเป็นการให้ความเกื้อหนุนไปในทิศทางที่ดีเพื่อเอื้อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการแสดงความคิดเห็น การร่วมตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติงาน และการร่วมประเมินผล ฯลฯ ตามกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างบทบาทหรือความตระหนักรู้ในการมีบทบาทที่จะต้องรับผิดชอบร่วมกันในฐานะพลเมืองของสังคมของประชาชนและการบริหารจัดการแบบบูรณาการร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอันเกี่ยวกับวิถีการดำรงชีวิตของตน

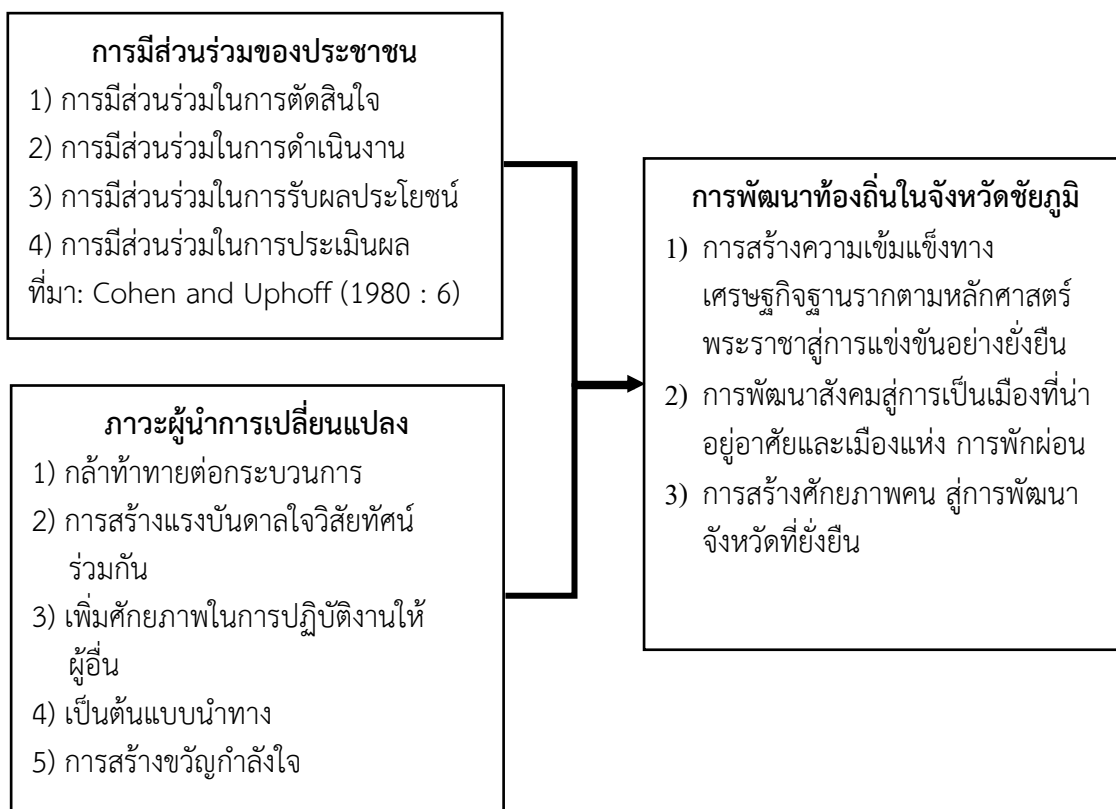
ภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพลและอำนาจที่มีของตนกระตุ้นชักนำให้บุคคลอื่นเกิดความเต็มใจแล้วกระตือรือร้นปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การ หรือของกลุ่ม เมื่อเปรียบเทียบความหมายของคำว่าผู้นำกับภาวะผู้นำพบว่า มีความแตกต่างและคล้ายคลึงกันที่ผู้นำหมายถึงบุคคลส่วนภาวะผู้นำหมายถึงการใช้กระบวนการของความสามารถของบุคคลที่ใช้อิทธิพลของตนในการชักชวน ชักจูงหรือชักจูงผู้อื่นให้ร่วมมือร่วมใจกับตนในการ ปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้นเราทุกคนต้องมีภาวะผู้นำในตัวเองในการจัดการความรู้ เพื่อปรับตัวเองให้อยู่ในโลกที่เปลี่ยนแปลงได้ไม่ใช่เพียงผู้บังคับบัญชาเท่านั้น

การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น เป็นกระบวนการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชนท้องถิ่นในทางที่ดีขึ้น เจริญรุ่งเรืองขึ้น ในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสามารถจัดการกับภาวะการณของกระแสโลกาภิวัตน์เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ (self-reliance) หรือช่วยตนเองได้ (self-help) ในการคิดตัดสินใจและดำเนินการแก้ไขปัญหา ตลอดจนตอบสนองความต้องการของตนเองและส่วนรวม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชน (Cohen and Uphoff, 1980) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Kouzes and

Posner ,1995) และการพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งผู้ศึกษาได้นำแนวคิดต่าง ๆ มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย อันประกอบไปด้วยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา คือ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. วิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ ประชากรที่อายุ 18 ปีขึ้นไป มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน จังหวัดชัยภูมิ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566) แบ่งเป็นชาย จำนวน 562,780 คน หญิง จำนวน 574,552 คน รวมทั้งหมด 1,137,332 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973) จำนวน 400 คน สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิโดยอาศัยสัดส่วน (proportional stratified sampling) ทำการเลือกตัวอย่างจากแต่ละชั้นในสัดส่วนที่แตกต่างกัน เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้ว จึงสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย นักพัฒนาสังคม 2 คน ผู้นำท้องถิ่น/ชุมชน 3 คน และประชาชน 15 คน รวมทั้งหมด 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ไว้ดังนี้ 1) กล้าท้าทายต่อกระบวนการ 2) การสร้างแรงบันดาลใจวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3) เพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น 4) เป็นต้นแบบนำทาง 5) การสร้างขวัญกำลังใจ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งทาง เศรษฐกิจฐานรากตามหลักศาสตร์ พระราชาสู่การแข่งขันอย่างยั่งยืน 2) ส่งเสริมการพัฒนาสังคมสู่การเป็นเมืองที่น่าอยู่อาศัยและเมืองแห่ง การพักผ่อน 3) ส่งเสริมการสร้างศักยภาพคน สู่การพัฒนาจังหวัดที่ยั่งยืน

การวัดระดับความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชน ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และตอนที่ 3 การพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญและนำผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วยค่า IOC ได้เท่ากับ 0.903 และนำไปทดลองใช้ (try-out) กับกลุ่มตัวอย่างประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อหาค่าความเที่ยง จำนวน 30 ชุด วิเคราะห์ความเที่ยงของแบบสอบถาม หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96

2.การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นไปตามโครงสร้างตัวแปรที่ได้กำหนดไว้ กำหนดข้อคำถามเป็นลักษณะปลายเปิด โดยพัฒนาจากตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยปฏิบัติงานภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จนครบทั้งหมด 400 ชุด นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติ ในโปรแกรมสำเร็จรูปและประมวลผลต่อไป

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจึงทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพกับกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาวะผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ และนำบทสัมภาษณ์นำมาถอดเทปรวบรวมประเด็นคำตอบต่างๆ และวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อสรุปสาระความสัมพันธ์ของแนวคิดนั้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนบทสรุปงานวิจัยในครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างดำเนินการโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและเครื่องมือทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้ โดยสถิติที่ใช้ มีดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และใช้ค่าสถิติ และนำข้อมูลมาแจกแจงตามประเด็นต่างๆ

2. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็นนั้น ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้ได้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค เพื่อการแก้ไขอย่างตรงจุดต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสถิติเชิงพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบของตาราง ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 51.50 และเพศชาย จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 อายุ 31-45 ปี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.25 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.25 มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.25

1. ผลการศึกษาระดับการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาจังหวัดชัยภูมิในภาพรวม

การพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งทาง เศรษฐกิจฐานรากตามหลักศาสตร์พระราชาสู่การแข่งขันอย่างยั่งยืน	3.67	0.39	มาก	2
2. ส่งเสริมการพัฒนาสังคมสู่การเป็นเมืองที่น่าอยู่อาศัยและเมืองแห่ง การพักผ่อน	3.61	0.34	มาก	3
3. ส่งเสริมการสร้างศักยภาพคน สู่การพัฒนาจังหวัดที่ยั่งยืน	3.85	0.30	มาก	1
รวม	3.71	0.20	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการพัฒนาจังหวัดชัยภูมิในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ส่งเสริมการสร้างศักยภาพคนสู่การพัฒนาจังหวัดที่ยั่งยืน รองลงมา คือ ส่งเสริมการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจฐานรากตามหลักศาสตร์พระราชาสู่การแข่งขันอย่างยั่งยืน และด้านที่ส่งเสริมการพัฒนาสังคมสู่การเป็นเมืองที่น่าอยู่อาศัยและเมืองแห่ง การพักผ่อน ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ สรุปดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.79	0.41	มาก	2
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.51	0.44	มาก	3
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.90	0.42	มาก	1
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.25	0.45	ปานกลาง	4
รวม	3.61	0.23	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{x} = 3.51$) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การสร้างแรงบันดาลใจ วิสัยทัศน์ร่วมกัน รองลงมา คือ กล้าท้าทายต่อกระบวนการ การสร้างขวัญกำลังใจ เป็นต้นแบบนำทาง และด้าน เพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. กล้าท้าทายต่อกระบวนการ	3.69	0.41	มาก	2
2. การสร้างแรงบันดาลใจวิสัยทัศน์ร่วมกัน	3.86	0.42	มาก	1
3. เพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น	3.21	0.46	ปานกลาง	5
4. เป็นต้นแบบนำทาง	3.27	0.55	ปานกลาง	4
5. การสร้างขวัญกำลังใจ	3.55	0.40	มาก	3
รวม	3.52	0.22	มาก	

3. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปรอิสระ	B	Std. Error	Beta	t	Sig
ค่าคงที่ (Constant)	3.878	0.231		16.808	0.000*
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X ₁)	0.083	0.026	0.166	3.174	0.002*
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X ₂)	0.004	0.023	0.008	0.156	0.876
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X ₃)	0.009	0.024	0.019	0.370	0.711
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X ₄)	0.074	0.024	0.131	2.595	0.042*
กล้าท้าทายต่อกระบวนการ (X ₅)	0.014	0.025	0.028	0.553	0.581
การสร้างแรงบันดาลใจสยัทัศน์ร่วมกัน (X ₆)	0.039	0.025	0.080	1.549	0.122
การเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น (X ₇)	0.107	0.029	0.219	4.737	0.000*
การเป็นต้นแบบนำทาง (X ₈)	0.095	0.027	0.191	3.394	0.002*
การสร้างขวัญกำลังใจ (X ₉)	0.011	0.026	0.022	0.438	0.662

R = 0.203 , R Square = 0.241 , Adjusted R Square = .219

Std. Error of the Estimate = 0.20535 F = 6.870 , Sig = 0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของสมการเท่ากับ 0.203 แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น และการเป็นต้นแบบนำทาง ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์การพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ (Y) ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

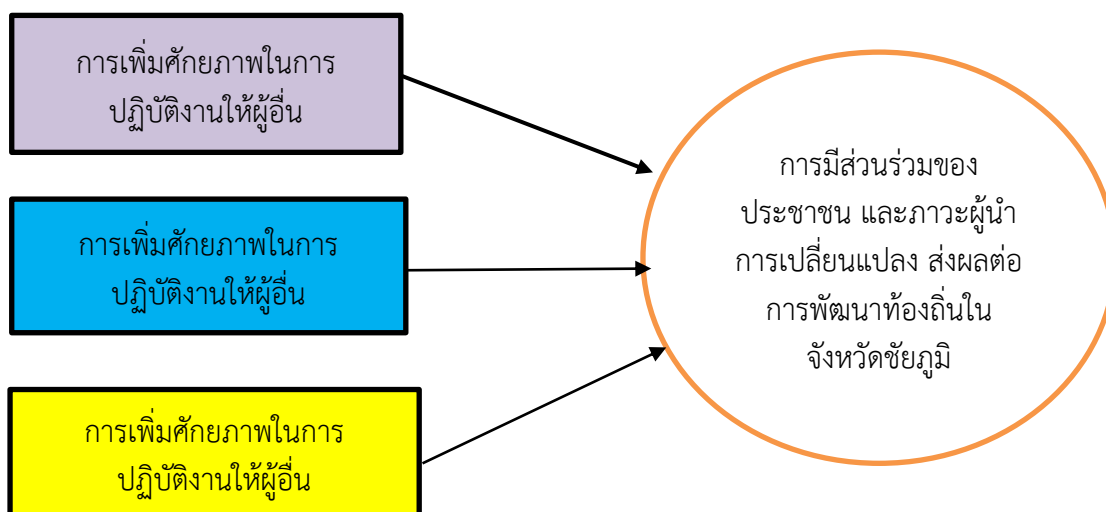
$$\hat{Y} = 3.878 + 0.219X_7 + 0.191X_8 + 0.166X_1 + 0.131X_4$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.107 X_7 + 0.095 X_8 + 0.083 X_1 + 0.074 X_4$$

4. แนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ พบว่า แนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อกำหนดความต้องการเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อประชาชน ทั้งส่งเสริมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนาศักยภาพผู้นำที่เป็นผู้นำทางที่ดี เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิต่อไป

5. องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากภาพที่ 2 แสดงองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นจากผลการวิจัย สรุปดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยการตัดสินใจการค้นหาคำถามต้องการกำหนด ทางเลือก การประเมินทางเลือก การตัดสินใจเลือกทางเลือก และการวางแผนเพื่อนำทางเลือกไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิต่อไป

2. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยการมีส่วนร่วมในตรวจสอบงบประมาณ การแสดงความคิดเห็น ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ การให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงในการกำหนดนโยบายวางแผนโครงการกิจกรรมการพัฒนา เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิต่อไป ดังนั้น ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคม สนับสนุน ส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าถึงการเรียนรู้ในกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงเพื่อนำไปสู่ทิศทางการดำเนินงาน หรือแก้ไขร่วมกันได้อย่างตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจังเพื่อให้เจ้าหน้าที่นำผลที่ได้ไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

3. การเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น โดยการจัดการอบรมเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์แก่ประชาชนด้านการพัฒนาสินค้าการเกษตร การพัฒนาองค์ความรู้เพื่อให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้ประชาชนมีศักยภาพในการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองร่วมกันได้ และผู้นำที่ดีจะช่วยเพิ่มศักยภาพของผู้ตามให้ดียิ่งขึ้น และสนับสนุนให้ผู้ตามกลายเป็นผู้นำที่ดี

4. การเป็นต้นแบบนำทาง โดยการผู้นำท้องถิ่นปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการเรียนรู้ การพัฒนาชุมชน การส่งเสริมความปลอดภัยในชุมชน ตลอดจนปฏิบัติตนต่อประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน ทำให้มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อการนำและสร้างความน่าเชื่อถือแก่การนำให้กับประชาชนในชุมชนได้ ซึ่งผู้นำที่เก่งเรื่องงาน เก่งเรื่องคน เก่งคิดวางแผน ด้วยสุดยอดความแน่วแน่ของ

ผู้นำแต่ละประเภท ทั้งแนวทางในการดำเนินชีวิตและการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นต้นแบบนำไปปรับใช้ให้เกิดความสำเร็จในชีวิตจริงได้

อภิปรายผล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

1.ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาริณี เสาวภา (2557) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาย อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรธานี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหาร ส่วนตำบลบ้านฝาย อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้านทุกด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และสุดท้ายคือการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ สอดคล้องกับงานวิจัยธนภฤต โพธิ์เงิน (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดปทุมธานี พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านการร่วมปฏิบัติ ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล ด้านการร่วมตัดสินใจ และด้านการร่วมคิด เช่นเดียวกับงานวิจัยของ วสันต์ จันทกร (2560) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอบรบือ จังหวัด มหาสารคาม พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ และงานวิจัยของเบญจรงค์ แสงนาค (2560) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณโดยใช้ทุนทางสังคมเป็นฐาน กรณีศึกษา: เทศบาลนครสมุทรสาคร พบว่า (1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2) ประชาชนที่มีเพศและอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชน ที่มีอายุ ระดับการศึกษาและตำบลที่อยู่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชษฐ์ ภูเฉลิมตระกูล และคณะ (2561) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี พบว่า (1) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) ประสิทธิผลของเทศบาลตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ (3) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์, การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดีส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรการสร้างวิสัยทัศน์ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาวะผู้นำเชิง

วิสัยทัศน์ ทั้ง 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนายประสิทธิผลขององค์การได้ร้อยละ 49 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการวิเคราะห์การพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติศักดิ์ กองสุทธิ์ใจ (2560) ศึกษาการพัฒนาเมืองน่ายุโดยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม : เทศบาลเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี พบว่า เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในคณะกรรมการชุมชนกับการพัฒนาเมืองน่ายุโดยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติส่วนอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาเมืองน่ายุ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยพบว่า ปัจจัยการพัฒนาเมืองน่ายุโดยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เทศบาลเมืองลพบุรีประกอบด้วย 8 ปัจจัย ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมวางแผนและประชาสัมพันธ์มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ส่วนปัจจัยในการพัฒนาเมืองน่ายุด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านกายภาพ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการในการจำแนกตามรายได้ของการพัฒนาเมืองน่ายุในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Johnson (2002) ได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนาชุมชนที่อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ของประเทศ สหรัฐอเมริกา ภายหลังเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยที่ชุมชนมีความจำเป็นต้องทบทวนตัวเองและ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างและบริบทของชุมชนทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบาย ด้านกายภาพ ด้านงบประมาณ ด้านมนุษย์ ด้านวัฒนธรรม และด้านสังคม ซึ่งเนื้อหาของรูปแบบการพัฒนานี้ได้กล่าวถึง เหตุผลความจำเป็นในการปรับตัวของชุมชนอย่างมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหาความยากจนที่อาจเกิดขึ้นจากผลกระทบของเศรษฐกิจตลอดจนส่งเสริมการสร้างงานในท้องถิ่นเพื่อให้ชุมชน เกิดพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้เป้าหมายของรูปแบบการพัฒนาดังกล่าวก็เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของชุมชน ให้เข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจ และสุขอนามัยของคนในชุมชนภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงของกระแสเศรษฐกิจโลกยุคใหม่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสมศักดิ์ ธีรวโส (แหวนคำ) (2562) ศึกษากระบวนการพัฒนาชุมชนเมืองและชนบทสู่ความยั่งยืน ในอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการพัฒนาทำให้เกิดการพัฒนาระดับท้องถิ่น ซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนในระดับรากหญ้ามากขึ้น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทมีส่วนร่วมมากขึ้น เกิดการพึ่งตนเอง ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ควบคู่ไปกับการพัฒนาชุมชนในภาพรวมทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม มีความเข้มแข็งของชุมชนมากยิ่งขึ้นควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในสังคมรวมพลังทำให้ชุมชนเมืองและชนบทมีความสงบ สะอาด ปลอดภัย ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี วิถีชีวิตดีมีความสุข เกิดการสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นริเริ่มพัฒนาชุมชนเมืองและชนบทให้เกิดผลในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้น เกิดการกระตุ้นให้ชุมชนได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมินศักยภาพ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ วางเป้าหมายกลยุทธ์ของกระบวนการการพัฒนา กำหนดแผนงานหรือกิจกรรม ตลอดจนติดตามประเมินผลบนพื้นฐานการพึ่งพาทรัพยากรของท้องถิ่นชุมชนเป็นหลัก โดยภาครัฐทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษา แนะนำ ถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของชุมชนในระดับต่าง ๆ จนนำไปสู่การพัฒนาชุมชนเมืองและชนบทไปสู่ความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยสนับสนุนให้มีการจัดเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สร้างเครือข่ายการเรียนรู้และเคลื่อนไหวยะหว่าง เมือง ชุมชน พร้อมทั้งเสริมบทบาทชุมชน ประชาสังคม และท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมติดตามผล

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายที่เป็นการสนับสนุนช่องทางที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ของทางเทศบาลได้ เพื่อให้ประชาชนสามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วมผ่านช่องทางนั้นๆ ได้

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกระตุ้นให้บุคลากรภายในและประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินการทำงานของผู้นำภายในจังหวัดอย่างเป็นประชาธิปไตย เพื่อให้ผู้นำมีการพัฒนาข้อบกพร่องของตนเองอยู่เสมอ และได้รับการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ทั้งด้านภาวะผู้นำ มาตรฐานในการทำงาน ด้านความรับผิดชอบต่อ ความมีคุณธรรมจริยธรรม ควบคู่ไปกับการใช้อำนาจแบบมีธรรมาภิบาล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรภายใน เพื่อทราบถึงข้อคิดเห็น ปัญหา หรืออุปสรรคที่มีประโยชน์ต่อผู้นำท้องถิ่น และการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

2.3 ขยายขอบเขตการวิจัยด้านประชากร โดยเปลี่ยนขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัยเป็นจังหวัดอื่นๆ เพื่อทราบถึงความความแตกต่าง และนำมาเปรียบเทียบกับกันเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

บรรณานุกรม

- จตุพร สังขวรรณ. (2557). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ : บริษัทซีเอ็ดดูเคชั่นจำกัด (มหาชน).
- ธนภุต โพธิ์เงิน. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดปทุมธานี. **วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ TCI (ฐาน1) ปีที่ 5 ฉบับที่ 10 (ตุลาคม 2563) หน้า 193-207.**
- ณรงค์ ปิติบุญพัฒน์. (2553). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลต้นหม้อ อำเภอมาย จังหวัดเชียงใหม่**. การศึกษาอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เชียงราย.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2550). **การบริหารงานบุคคล**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

- เบญจรงค์ แสงนาค. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณ โดยใช้ทุนทางสังคมเป็นฐาน กรณีศึกษา: เทศบาลนครสมุทรสาคร. มหาวิทยาลัยมหิดล นครปฐม.
- พระมหาสมศักดิ์ อิริวิโส (แหวนคำ). (2562). กระบวนการพัฒนาชุมชนเมืองและชนบทสู่ความยั่งยืน ในอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา. พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิเชษฐ์ ภูเฉลิมตระกูล. (2561). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ.
- วาริณี เสาวภา. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาย อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพิษณุโลก, พิษณุโลก.
- วสันต์ จันทกร. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. ใน วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ. วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ. (ออนไลน์). แผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ พ.ศ.2561-2565 ฉบับทบทวน. งานยุทธศาสตร์ และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ. สืบค้นจาก https://www.chaiyaphum.go.th/page_other/Plan_cyp2561-2564.php วันที่สืบค้น 15 มกราคม 2566
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). ข้อมูลสถิติ จังหวัดชัยภูมิ. สืบค้นจาก <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/01.aspx> เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2566
- สันติศักดิ์ กองสุทธิใจ. (2560). การพัฒนาเมืองน่าอยู่โดยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม: เทศบาลเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2560).
- สุธี ศรสวรรค์. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของมุสลิม : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลคลองตะเคียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.
- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1980). Participations place in rural development: Seeking clarity through specificity. New York: World Developments.
- Cronbach, L. J. (1970). Essentials of Psychological Test (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Heim.C.Z. (1968). The Economics of Co-operative Enterprise. London : University of London Press.
- Johnson, H. J. A. (2002). Conceptual Model for Enhancing Community Competitiveness.

- Kouzes, J. & Posner, B. (1995). **The Leadership Challenge: How to Keep Extraordinary Things Done \ in Organization**. San FranciscoCA: Jossey – Bass
- Im, Sangham. (2001). **Bureaucratic Power, Democracy and Administrative Democracy**. Aldershot: AshgatePublishing Company, 2001.
- Roderick Bell, David V. Edwards, R. Harrison Wagner.(1969). **Political Power A Reader in Theory and Research**.Book (01 Jan 1969)
- Yamane, Taro. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. Third Edition. New York: Harper and Row.